

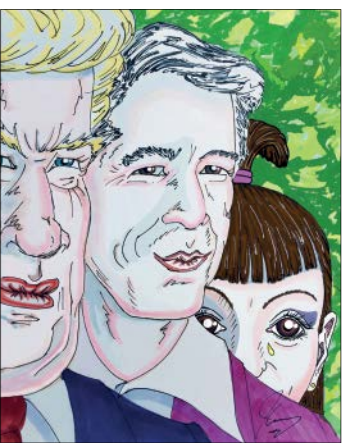
بازیگر «گاندو» شیرین شد

چند روز پیش گفت‌وگوی بچه‌های گروه رسانه با آریتا ترکاشوند را بابت بازی‌اش در یکی از مجموعه‌های تلویزیونی خواندید؛ ترکاشوند از شرکتش در تمرین‌های کنسرت‌نمایش «خسرو و شیرین» به خبرنگار جام‌گفت‌وگو بود و دیروز بالاخره خبرهای تکمیلی از جزئیات برگزاری این اثر منتشر شد. هم نشست خبری این کنسرت‌نمایش برگزار شد و هم ترکاشوند درباره بازی‌اش با خبرنگاری موج به‌گفت‌وگو نشست. این کنسرت‌نمایش با اجرای ارکستر سازهای ایرانی «میرآرتا» به آهنگسازی داوود آزاد و مدیرامیرمیری و کارگردانی ویدا لقمانی ۲۹ و ۳۰ تیرماه در تالار وحدت اجرا می‌شود. آن‌طور که ترکاشوند گفته او قرار است نقش شیرین را بازی کند.

رنگ و بوم

نقاشی تازه

آقای بازیگر برای ترامپ

جیم کری بار دیگر از هنر نقاشی‌اش استفاده کرد تا ترامپ را زیر بار نقد ببرد و یادآور صفات اخلاقی نامناسب او شود. خبر را خبرنگاری مهر بر اساس گزارش درپ ترجمه کرده و افزوده، جیم کری این بار دونالد ترامپ را در کنار جفری ایپستین میلیاردری که برای سرمایه‌گذاری و فروش کارگران جنسی دستگیر شده، کشیده و او را زیر سوال برده است. خود ایپستین هم در این نقاشی کنار یک دختر جوان در حال گریه تصویر شده است. جیم کری در شرح این تصویر تاکید دارد که ترامپ مدتی طولانی با این فرد دوست بوده است. جیم کری در شرح نقاشی‌اش نقل‌قولی از ترامپ را یادآوری کرده است. ترامپ گفته بود: ۵۰سال با جف (ایپستین) ارتباط داشتم. وحشتناک بود. با او بودن خیلی پامزه است. تازه می‌گویند که او زنان زیبا را مثل من خیلی دوست دارد و بسیاری از آنها از او خیلی جوان تر هستند. اما بعد از دستگیری این فرد، ترامپ بلافاصله تاکید کرده که مدت زیادی است با او ارتباط نداشته است. بر مبنای گزارش‌ها ایپستین، پول زیادی برای ورود دخترانی که بسیاری از آنها زیر ۱۴ سال داشتند به آمریکا پرداخت کرده تا از آنها به عنوان کارگران جنسی بهره بگیرد.

قلم و دوات

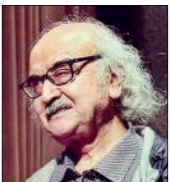
تقدیر از نیم قرن خطاطی

کمیسئون ملی یونسکو، ایران، در مراسمی از پنج دهه تلاش ید... کابلی در احیا و ترویج خط‌شکسته ایرانی تقدیر می‌کند. خبرا هنرگزلاین منتشر کرده و نوشته که این نکوداشت در راستای وظایف کمیسیون ملی یونسکو- ایران در بزرگداشت مروجان علم و فرهنگ و آموزش صورت می‌پذیرد. بزرگداشت این استاد خط، ساعت ۱۵ و ۳۰ دقیقه روز ۲۹ تیر ۱۳۹۸ در سالن همایش‌های کتابخانه ملی برگزار می‌شود.

عدد

۳۰

می‌تواند نشان دهنده سر برج و روز آخر ماه باشد و یعنی که باید منتظر بود که حقوق‌ها پرداخت شود، اما متاسفانه یا خوشبختانه این عدد عجالتا به سر برج ربطی ندارد و از زیر شئل هوشنگ مرادی کرمانی بیرون آمده و به باکس «عدد» صفحه ادبیات و هنر روزنامه جام‌جم راه یافته است. ماچرا از این قرار است که کتاب «شما که غریبه نیستید» نوشته هوشنگ مرادی کرمانی در انتشارات معین به چاپ سی‌ام رسیده است. اولین چاپ این کتاب که داستان‌های سال‌های کودکی این نویسنده را شامل می‌شود، سال ۸۴ به بازار آمد و تا پاییز سال ۹۴ به چاپ بیستم رسید. تابستان سال ۹۵ بود که چاپ بیست‌وسوم و همچنین تابستان سال گذشته بود که چاپ بیست‌وهفتم این کتاب به بازار آمد.

حرف‌های کدکنی درباره بایزید و خرقانی در شاهرود

محمدرضا شفیعی‌کدکنی، شاعر و مدرس ادبیات که در جمع انجمن ادبی شاهرود حاضر شده بود، گفته: لذتی که از عارفان نامی ایران کسب کردم بسیار عمیق بوده است به‌نحوی‌که از مطالعه بایزید بسطامی و شیخ ابوالحسن خرقانی نیروی التذادی از عالم معنوی و سلوک دریافت کردم و چه لذتی بالاتر و چه کشف شهودی از این ارزشمندتر که یک انسان بتواند از عالم، معنویت کسب کند.

ماجرای «مارش میرا» یا نسل‌کشی مسلمانان بوسنیایی در ادبیات و هنر ایران چه‌انعکاسی داشته است؟

ستون به سقف سارایوو

گروه

فرهنگ و هنر

در بوسنی خیابانی هست به نام رسول حیدری و این تنها نشانه دوستی دو ملت نیست. هر سال ایرانی‌های پزشك و فرهیخته و اهل ادب و فرهنگ راهی بوسنی می‌شوند و در راهپیمایی «مارش میرا» شرکت می‌کنند. چند سالی هست که شرکت در این راهپیمایی به یک برنامه ثابت بدل شده؛ مثلاً سازمان مردم‌نهاد «طییب مسیر» با همکاری «کالج فارسی-بوسنیایی» طی سه سال متوالی گروهی از فعالان حوزه‌های فرهنگی و رسانه‌ای را به مراسم راهپیمایی صلح «مارش میرا» (راهپیمایی صلح) اعزام کرده است. مراسم راهپیمایی صلح «مارش میرا» هر ساله در بازه زمانی ۸ تا ۱۰ جولای و به منظور گرامیداشت یاد و خاطره شهدای نسل‌زدایی سربزنیستاد بوسنی و هرزگوین با حضور گروه‌های مردمی و فعالان صلح از سراسر جهان برگزار می‌شود و امسال گروه ایرانی شرکت‌کننده در این مراسم ۱۴ تیر به سارایوو سفر کردند. هرسال هزاران نفر در این مراسم شرکت می‌کنند و برنامه به این ترتیب است که پس از سه روز راهپیمایی، روز ۱۱ جولای راهپیمایان به منطقه پوتوچاری می‌رسند و در مراسم خاکسپاری شهدای تفحص شده در یک سال گذشته شرکت می‌کنند و به‌مقام شهدای این نسل‌کشی ادای احترام می‌کنند. اما همچنان نشانه‌های دیگری هست که دوستی مردم ایران و بوسنی را یادآوری می‌کند. فیلم‌های سینمایی و مستند و نیز کتاب‌هایی که درباره نسل‌کشی مسلمانان بوسنی نوشته شده، از حمایت پردغدغه‌ای خبر می‌دهد که مربوط به دیروز و امروز نیست.

جنایتکارها مثل ما هستند

«آزارشان به مورچه هم نمی‌رسید» اسلاونکا دراکولیچ

کتاب را سال گذشته نشر ستاک با ترجمه نازیلا محبی منتشر کرد؛ دراکولیچ که در سال‌های اخیر از نویسندگان محبوب اروپای شرقی در ایران بوده، پیش از این با آثاری چون «کافه اروپا»، «کمونیسم رفت و ما ماندیم و حتی خندیدیم»، «بالکان اکسپرس» و «گشتی در موزه کمونیسم» شناخته شده بود. نویسنده در این کتاب بر مبنای پژوهش و اسنادی که به دست آورده به بررسی ابعاد جنایات فجیع رخ داده در کشور صربستان به‌ویژه در دوره زمامداری اسلوبودان میلوشوویچ پرداخته است. نویسنده کتاب پیش از این با خبرنگاری مهر به‌گفت‌وگو نشست و درباره «آزارشان به مورچه هم نمی‌رسید» گفته: مدت زمانی را در دادگاه‌های جنایی بین‌المللی یوگسلاوی سابق در لاهه سپری کردم. بعد از نوشتن دو کتاب درباره رنج‌های قربانیان، می‌خواستم بدانم جنایتکاران چه جور آدم‌هایی هستند. نتیجه گرفتم آنها مثل من و شما انسان‌هایی عادی هستند و در بسیاری از موارد این موقعیت‌ها هستند که اقدامات و انتخاب‌های ما را تعیین می‌کنند.

مجاهدت‌های مسلمانان بالکان

«تیرد برای سارایوو» کریم لوچاریچ

خطرات کریم لوچاریچ، فرمانده پلیس سارایوو از سال اول محاصره این شهر در جنگ بالکان است. کتاب، از پرفروش‌ترین کتاب‌های موضوع جنگ بوسنی است و ماجراهای سخت‌ترین و پیچیده‌ترین سال محاصره پایتخت بوسنی را مرور می‌کند. سعیدعابدپور آن را از زبان بوسنیایی ترجمه و مهدی قرلی هم آن را بازنویسی کرده است. یکی از تفاوت‌های اصلی این کتاب با کتاب‌های دیگر این حوزه نقل‌رشادت‌ها و مجاهدت‌های رزمندگان مسلمان و تأثیر آنها در تغییر روند جنگ بوسنی به نفع تمامیت ارضی بوسنی و هرزگوین است. لوچاریچ علاوه بر نقل جنگ و گریزهای سال اول جنگ نگاهی تحلیلی و موشکافانه به اوضاع منطقه و اروپا و حتی تاریخ بالکان دارد و به‌ویت مسلمانان این منطقه را در گذر زمان یادآوری می‌کند. ترجمه فارسی کتاب را انتشارات شهید کاظمی منتشر کرده است.

طنز تند و گزنده‌امیر

«کارت پستال‌هایی از گور» امیر سولیاجیچ

انتشارات کتابستان معرفت چند کتاب تا حالا درباره بوسنی ترجمه منتشر کرده از جمله «خداحافظ سارایوو» و «لیخند من انتقام من است». به این کتاب‌ها پیش از این در جام‌جم پرداخته‌ایم و تکرار نمی‌کنیم و بگذارید برویم سراغ کتاب دیگری از این انتشارات درباره بوسنی؛ «کارت پستال‌هایی از گور» که در ادامه کتاب‌های بوسنیایی‌های نشر کتابستان معرفت است. کتاب در همان عنوان گزنده‌اش ذهن خواننده را درگیر می‌کند. عنوانی طنز که تلخی‌اش را از همان ابتدا به رخ مخاطب می‌کشد و به او می‌گوید با مطلب خاصی روبه رو خواهد شد. کارت پستال‌هایی از گور، خاطرات امیر سولیاجیچ، جوان ۱۷ ساله بوسنیایی است که از خاطرت محاصره سه ساله شهر سربزنیستسا تا پیش از قتل عام بزرگ آن در تابستان ۱۹۹۵ برای ما می‌گوید.

امیر ماچرا را از زمانی که ارتش صرب‌ها به روستایشان که در نزدیکی سربزنیستسا بوده است حمله کرده‌اند آغاز می‌کند. لحن طنز اما تند و گزنده سولیاجیچ که سرچشمه‌اش همان روزهای تلخ محاصره است و بعدها که روزنامه نگاری را پیشه کرد، قدرتمندتر شد.

دلخراش از بوسنی

«محاصره سارایوو» کاوه ذاکری

این تنها کتاب تالیفی است که اینجا درباره بوسنی معرفی می‌کنیم: کاوه ذاکری محقق و پژوهشگر، خاطرات حضور خود را در جنگ بوسنی و هرزگوین در این کتاب برای ما روایت کرده است. روایت او حداقل سال‌های ۱۹۹۲ تا ۱۹۹۵ میلادی را پوشش می‌دهد و انتشارات سوره مهر امسال آن را ۲۴ سال پس از جنگ بوسنی و هرزگوین منتشر کرده است. کتاب حاوی تصاویری دلخراش از جنگ بوسنی است و همچنین تصویری از حضور ذاکری در آن. کتاب همچنین تحقیق دقیقی ارائه داده از چگونگی سیر و مراحل جنگ و قرارداد صلح دیتون که منجر به پایان جنگ شد.

ملك الشعراى بچه‌های بریتانیا

کرسیدا کوول، خالق داستان «چگونه ازدهای خود را تربیت کنیم» ملك الشعراى جدید کودکان بریتانیا شد. خبر را ایسنا از گاردین ترجمه کرده و از قول کوول هنگام دریافت این نشان نوشته: «دو پیام بسیار ساده در عین حال کلیدی به شما می‌دهم؛ یک: کتاب‌ها جادویی هستند. دو: این جادو باید فوراً برای همه افراد در دسترس باشد.»

در ابتدای امر این‌که ...

پیاده‌روی مارش میرا

نسل‌کشی سربزنیستسا در تاریخ ۱۱ جولای ۱۹۹۵ داستان قتل‌عام بیش از ۸۰۰۰ مرد و پسر از ساکنان بوسنیایی شهر مسلمان‌نشین سربزنیستسا توسط ارتش جمهوری صرب است که از سوی سازمان ملل به عنوان منطقه امن شناخته شده بود؛ این کشتار به عنوان بزرگ‌ترین نسل‌کشی در اروپا بعد از جنگ جهانی دوم شناخته شده است. مراسم پیاده‌روی صلح (مارش میرا) درواقع بزرگداشتی است برای شهدای نسل‌کشی سربزنیستسا. حالا بعد از سال‌ها مردم بوسنی و هرزگوین با این مراسم، محفلی را برای گردهمایی مسلمانان، مسیحیان صلح‌طلب و اهالی فرهنگ و ادبیات از سراسر جهان فراهم می‌کنند تا به کمک آن، اندیشه صلح همگانی ترویج شود و شاید تلنگری باشد برای پیشگیری از جنگ‌های آینده.

فیلم‌ها

آزمون سخت ابراهیم

«خاکستر سبز» ابراهیم حاتمی‌کیا

یکی از مهم‌ترین آثاری که درباره بوسنی و نسل‌کشی مسلمانان این کشور ساخته شده، خاکستر سبز است. فیلمی که ابراهیم حاتمی‌کیا آن را کارگردانی کرده است. این فیلم سال ۱۳۷۲ ساخته شد و مهر سال ۱۳۷۳ در سینماهای ایران به نمایش درآمد. فیلم روایتی لطیف و عاشقانه دارد و داستان مستندسازی را به تماشای می‌گذارد که برای ساخت مستند به بوسنی سفر کرده اما اتفاقات غیرمنتظره‌ای برایش رخ می‌دهد. فیلمی که تمام داستانش در کشور دیگری روایت می‌شود. به جز آتیلا پسیانی و اصغر نقی‌زاده، بازیگر ایرانی در فیلم حضور نداشت و تصویربرداری در اسلاواکی انجام شد. با همه اینها نتیجه کارش قابل قبول بود و فیلم خاکستر سبز در دوازدهمین جشنواره فیلم فجر در ۱۱ رشته نامزد دریافت جایزه شده، اگرچه در نهایت یک دیپلم افتخار نصیبش شد. اگرچه بیشتر از دو دهه از تولید این فیلم می‌گذرد اما هنوز می‌تواند جذاب و تماشایی باشد؛ طراوت بصری و تکنیکی فیلم بعلاوه مضمون عارفانه و عاشقانه‌اش آن قدر هست که دل را مخاطب ببرد.

ماجرای یک سکوت آمریکایی

«مادران سربزنیستسا» رضا برجی

نمی‌شود پای جنگی در میان باشد و رضا برجی درباره‌اش کاری نکرده باشد. او که سابقه عکاسی در جبهه و همکاری با گروه روایت فتح را داشت، پس از پایان دفاع‌مقدس بیشتر عمر خود را در جنگ‌ها و آشوب‌های نقاط مختلف دنیا سپری کرد و ۱۴ جنگ مهم از جنگ‌های عراق و افغانستان تا تاجیکستان، کشمیر، قره‌باغ، چین، بوسنی، کوزوو، لبنان، سومالی، سودان، غزه و جنگ‌های خلیج فارس را از دریچه دوربین خود ثبت کرده است. برجی درباره فجایع بوسنی فیلم «مادران سربزنیستسا» را ساخته که بی‌پروا از قتل عام ۸۰۰۰ مسلمان در سه روز حرف می‌زند و نیز از سکوت نیروهای حافظ صلح سازمان ملل و آمریکایی‌ها، داستان این مستند ۵۵ دقیقه‌ای درباره واقعه سربزنیستسا و انجمنی به نام «مادران سربزنیستسا» که در سازمان ملل متحد انجمنی تشکیل دادند تا بتوانند مظلومیت و کشتار فرزندان بی‌گناه خود را ثابت کنند. این مستند به تهیه‌کنندگی مرکز گسترش سینمای مستند و تجربی ساخته شده و حاصل پنج سفر به بوسنی و مصاحبه با مادران کشته‌شدگان سربزنیستسا است. برجی همچنین مستند دیگری هم به نام «سال‌های گلوله و زنیق» درباره مردم بوسنی ساخته است.

منهای مرتضی آوینی

«خنجر و شقایق» نادر طالب‌زاده

«خنجر و شقایق» فیلم مستندی درباره جنگ بوسنی و هرزگوین است که سرنوشت غریبی داشت. این مجموعه مستند سال ۷۱ ساخته شد و البته یکی از مهم‌ترین ویژگی‌های آن روایت مرتضی آوینی و گویندگی او روی این فیلم بود، اما همین مساله اتفاق عجیبی برای این مجموعه مستند رقم زد. در اولین سالگرد جنگ بوسنی قرار شد این مستند از تلویزیون پخش شود اما در اتفاقی غیرمنتظره صدای شهید آوینی حذف شد و اعتراضاتی به دنبال داشت که منجر به تغییر مدیریت در سازمان صدا و سیما شد.

ماجرای یک ركب آمریکایی

«مارش میرا» هادی نعمت‌الهی

این فیلم مستند اما دوربین را برداشته و به خود روزهای راهپیمایی رفته و سعی کرده روایت تصویری باشکوهی از این مراسم به دست دهد. هادی نعمت‌الهی کارگردان این فیلم است. در این فیلم ما می‌بینیم اشاره می‌شود به این‌که مارش میرا را آمریکایی‌ها از زمان کلینتون بنیانگذاری کردند و به‌شدت هدفشان این بوده که بتوانند با مارش میرا، هولوکاست را توجیه کنند. یعنی بگویند چطور در سه روز ۸۳۷۲ نفر می‌توانند کشته شوند و شما هنوز عزادارشان هستید؟ پس ببینید هولوکاست هم همین‌طور است. نعمت‌الهی برای این فیلم، چهار روز در راهپیمایی حاضر بوده است.